

Quasi el 50% de la població?

Ja fa temps que s'afirma que la pobresa es invisible, però quan les dades son tan esfereïdores (Figueres), hi ha qui es fa el cec per no veure-la

Toni Salamanca, consultor i formador.

Recentment s'ha publicat un exhaustiu informe sobre el nivell de pobresa a Figueres; d'aquest informe s'ha fet ressò aquest Setmanari i altres diaris. Les dades, de fet, no són noves, però aquest informe les detalla i actualitza de forma molt documentada i ordenada.

No obstant, tot i que aquestes dades es veuen a venir fa temps, semblaria com si el "pentapartit" de l'ajuntament (per tant oposició inclosa), no les veiessin. Pot ser deu ser una forma molt "sui generis" de respondre a una altra dada molt interessant, hi es el nivell d'abstenció a les darreres eleccions municipals, de l'ordre del 50%. No fa falta ser gaire politòleg, per correlacionar el 50% d'abstenció i el 50% de població desfavorida.

La pregunta seria: què s'ha fet per arribar fins aquí els darrers anys?, doncs la llum vermella ja fa temps que deuria estar encesa, a la casa de la vila i a la seu dels partits, però també a la societat civil figuerenca i empordanesa.

Molt em temo que el que s'ha fet es mirar cap a una altra banda, especialment cap a la banda del turisme, sense saber que apostar tot al turisme de masses especialment (altra cosa seria el turisme sostenible, rural, ecològic, etc.) el que provoca, i s'ha demostrat i es demostra a Barcelona ciutat, a Balears, Costa Brava, etc. són baixos salaris per una majoria, en un marc de guanys i plusvàlues per una minoria (selecta minoria d'entre un 1 i 5% de la població).

Però no seria suficient aquesta lectura, ha d'haver-hi altres explicacions. Una d'elles ens la pot donar el fet que davant aquestes esfereïdores dades, gent del "carrer", dies passats dubtava de la credibilitat o exactitud d'aquest informe.

I aquí es on entra el fenomen de la invisibilitat de la pobresa, per una banda i la interiorització de certes classes mitges del "centre" de no interpel·lar-se pel seu estatus de classe mitja a la baixa, en un entorn urbà de museus, biblioteques, restaurants, serveis, botigues, etc. Si això afegim que alguns líders polítics o institucionals, que treballen a Figueres, no hi viuen, o si hi viuen es al centre, i no als barris de la perifèria, hom podria pensar que viuen a una bombolla i a partir d'aquesta bombolla modulen i donen forma els seus plantejaments polítics (inclòs

el no veure el perill de fractura social que albiren aquestes dades, perill que es ja una realitat a alguns barris).

Per altra banda es cau en la temptació de qüestionar l'informe a partir de la simplificació de posar en un mateix paquet, a partir del titular periodístic, tota la pobresa. Es evident que no tot el 50% de la població es pobre de solemnitat, doncs ni cinc seus de Càritas, ni cinc de Creu Roja, ni el triple de serveis socials donarien a l'abast. Cal no ser demagog o de mala fe, a l'hora de fer una interpretació interessada desqualificant l'informe.

El 50% resultant es la suma dels diferents nivells i àmbits de població en risc d'exclusió social, que inclouen des del percentatge de població que no arriba a final de mes, el que te dificultats per pagar els subministres bàsics, els que no els poden pagar (pobresa energètica), els que no poden fer ni una setmana de vacances a l'any, els que no poden tenir vehicle propi, els que tenen problemes amb el lloguer, els que requereixen de serveis socials i menjadors, els que sobreviuen amb el subsidi assistencial (PIRMI), segona ciutat de Catalunya després de Salt, etc. etc. etc.

Si això sumem un 25% d'immigració, dels més alts de Catalunya, un índex d'abandonament escolar als 17 anys, del 28,6% també dels més alts de Catalunya, i un índex de persones a l'atur sense cobrar cap tipus de prestació, òbviament tenim tots els ingredients per tenir una societat dual, deprimida i contingudament crispada, que per més festivals i festes locals constants que se li ofereixin, ni per més tramuntana que faci, no aconseguirà tapar.

Per altra banda una dada ben significativa es la renda familiar disponible a Figueres, molt per sota de la mitja catalana (Catalunya 31.340 euros, Figueres 21.740). Quasi 10.000 euros de diferència!! Però això ens temem ens porta altre cop al model econòmic imperant d'apostar tot al turisme i als serveis. S'ha dit i repetit aquests darrers mesos en nombrosos informes, que a més turisme de masses, més baixos salaris pel conjunt de la població, i darrerament, atesa la creixent precarització del mercat de treball, amb sous de 3 i 4 euros l'hora, més treballadors pobres, es a dir persones que tot i tenir un treball no arriben ni a cobrir despeses bàsiques i necessiten d'ajuda social.

Està clar que calen unes mesures de shock urgents però també una sinergia entre agents socials, polítics, econòmics, gremials, etc, fent pinya i esperonant, perseguint i exigint (amb propostes serioses) a la Diputació, Generalitat i Estat espanyol. Que siguin del mateix color polític no els eximeix de reivindicar.

No juguem als daus, ni a resar per tal que no passi res més del que ja està passant, Figueres està en un procés d'implosió que pot derivar en brots d'extrema dreta, brots de violència social o moviments cantonals, que paradoxalment poden escombrar els mateixos que estan mirant al cel. Que després no es queixin.

